

pouhých prací přípravných. Dále sluší uvážiti, že povinnosti, uložené tiskaři předpisy § 17 zákona o tisku (odevzdání výtisku periodického tiskopisu úřadu bezpečnosti a státnímu zástupci) a jeho § 18 odstavce třetího (odevzdávání povinných výtisků úřadům a knihovnám, uvedeným v jeho odstavci prvním) lze již podle povahy věci plniti teprve tehdy, když tiskopis byl již vytištěn a když podle předpisů bylo již započato s jeho rozdáváním nebo rozesíláním, po případě arci ještě dříve (§ 17 odst. první) nebo později (§ 18 odst. druhý), vždy však teprve po skončeném vytištění tiskopisu. Také odpovědnost za zanedbání povinné péče podle ustanovení čl. III. čís. 1—3 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. nastává podle čís. 4 téhož článku teprve, když bylo započato s rozšiřováním tiskopisu, za něž mohou se však podle § 6 zákona o tisku pokládati vesměs jen takové úkony (odbyt, prodej, rozdávaní tiskopisů a pod.), které předpokládají, že tu je již tiskopis hotový, zcela dotištěný. Ze všech těchto úvah je patrné, že v souzeném případě jest za tiskaře ve smyslu zákona o tisku pokládati tiskárnu firmy K. a spol., ze které vycházely teprve hotové výtisky tiskopisu, že tedy ve smyslu § 9 zákona jako místo, kde byl v rozhodné době tištěn časopis »M.-s-ský denník«, mělo správně uvedeno býti její sídlo (P.) a jako jméno tiskaře firma K. a spol., nikoli M. O. jako sídlo tiskárny M.-s-ského deníku a její firma. Okolnost, na níž dále poukazuje rozsudek soudu odvolacího, že o onom rozvržení práce na obě tiskárny věděla i policie, nemá pro posouzení věci, zejména ani po stránce subjektivní významu, neboť tím, že zmíněná okolnost byla oznámena řečenému úřadu, zamýšleli sice zodpovědní činitelé učiniti snad zadost povinnosti, uložené jim předpisem § 10 zákona o tisku, což však nesprošťovalo obžalovaného S-eho povinnosti, by se jako tiskař zachoval také podle § 9 téhož zákona. Jde tu zřejmě o řešení otázky rázu po výtce právního, takže v omylu, jemuž podle názoru soudu podléhá v té příčině obžalovaný S., spatřuje rozsudek první stolice neprávem omyl ve smyslu § 2 písm. e) tr. z., neboť v pravdě přicházel by v úvahu omyl právní, právně mylný výklad pojmu tiskaře podle zákona o tisku, jímž se stejně jako neznalostí trestního zákona (§ 233 tr. z.) nikomu omlouvati nelze. Bylo proto ve smyslu §§ 292, 479 tr. ř. zmateční stížnosti na záštitu zákona vyhověti a uznati tak, jak se stalo.

Čís. 3263.

Elektrický proud (elektrická energie) není věcí movitou ve smyslu trestního zákona (§ 171 tr. zák.).

Zištý úmysl nelze stotožňovati s úmyslem poškozovacím ve smyslu § 197 tr. zák.

(Rozh. ze dne 21. září 1928, Zm I 284/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu

v Hoře Kutné ze dne 16. března 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 173 tr. zák.

D ů v o d y:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., napadá zmateční stížnost rozsudek jak, pokud jím nebylo jednání obžalovaného podřaděno skutkové podstatě zločinu krádeže, pro který byla na obžalovaného vznesena obžaloba, tak, pokud nalézací soud neshledal v jednání tom ani skutkovou podstatu zločinu podvodu. V onom směru rozchází se zmateční stížnost s rozsudkem, jenž zjišťuje jednak v činu obžalovaného veškeré pojmové náležitosti objektivní i subjektivní skutkové podstaty krádeže, — v jediném bodě, totiž v příčině právní otázky, zda je elektrická energie (elektrický proud jakožto předmět krádeže, kladené za vinu obžalovanému) věcí movitou ve smyslu § 171 tr. zák. Rozsudek zodpovídá otázku záporně, kdežto zmateční stížnost snaží se dovoditi, že elektrická energie je věcí movitou ve smyslu trestního zákona. Rozsudek opírá právní názor v něm vyslovený jednak o řadu autorů-theoretiků trestního práva (Kallaba, Miříčku, Janků a Lammasche), jednak o judikaturu nejvyššího soudu (rozh. čís. 1891 sb. n. s.). Bylo-li možno k jedinému autorovi (Milotovi), jenž jest v rozsudku označen jako výjimka z pravidla, přiřaditi snad ještě některého ojedinělého autora dalšího (tak na př. Fingera: Das Strafrecht II. pozn. 357 na str. 394—396), bylo by tím spíše lze doplniti řadu oněch theoretiků, jichž se dovolává rozsudek, jmény četných dalších zastanců téhož právního názoru. Z nich výslovně budiž se zmíněno o Stoossovi (das Lehrbuch des oesterr. Strafrechts), který uznává (str. 343) stejně jako i někteří jiní autoři, že by síly přírodní, mezi nimi elektrická energie, věcem (podle trestního zákona) na roveň postaveny býti měly. Touž myšlenku vyslovuje ostatně nepřimo i ono shora citované rozhodnutí čís. 1891 sb. n. s., praví-li se v něm, že otázka, o níž jde, jest i v oboru právnictví spornou, pokud ji výslovně neřeší zákon, jako na př. německý zákon z 9. dubna 1900, ř. z. str. 288, »betreffend die Bestrafung der Entziehung elektrischen Arbeit«, nebo uherský zákonný čl. III. z roku 1907, jehož § 2 byla také vyrobenému elektrickému proudu i každé jiné energii, již lze použití k technickým účelům, poskytnuta táž trestněprávní ochrana, které se dostává věcem movitým. Že výrazem »věc« rozumí se též elektřina a jiná energie, praví se dále v § 105 rakouské osnovy trestního zákona a také podle § 13 čís. 5 čsl. přípravné osnovy trestního zákona jest za věc movitou (zejména i jako předmět krádeže ve smyslu § 315) považovati i elektřinu nebo jinou přírodní sílu, člověkem vyrobenou nebo zachycenou. Než tu jde vesměs o zjevy, jež, pokud v úvahu přichází trestní právo, platné v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, mají význam jen de lege ferenda, jichž se tudíž za posavadního stavu zákonodárství v řečené oblasti dovolávati nelze. To činí však právě i zmateční stížnost, neboť prvý z obou důvodů, na něž obmezuje uplatňování svého

právního názoru, že totiž elektrický proud, vyrobený a zachycený člověkem, je věcí movitou, je patrně převzat ze shora uvedeného § 13 čis. 5 čsl. osnovy trestního zákona. Nepřesvědčuje však ani další důvod zmateční stížnosti, podle něhož jest elektrický proud, elektrickou energii pokládati za věc movitou vzhledem k tomu, že je jímatelná, převoditelná a že ji lze měřiti jak co do množství, tak co do síly. Tyto vlastnosti elektrické energie neušly ani pozornosti zastanců opačného názoru právního, podle něhož věcí ve smyslu práva trestního jest na rozdíl od práva soukromého rozuměti jen věci hmotné nebo věc movitou ve smyslu přirozeném (Kallab, Miřička, Janka, Stooss). Povahu elektrického proudu nerozřešila však dosud spolehlivě ani věda přírodní (rozh. čis. 1891 sb. n. s.) a okolnost, že elektrický proud lze měřiti, souvisí zřejmě jen s tím, že tu jde o přírodní sílu, nepraví tudíž s hlediska platného trestního zákonodárství o sobě nic pro kladnou odpověď na otázku, zda je elektrická energie věcí movitou ve smyslu trestního zákona. Za vyličeného stavu věcí neshledal zrušovací soud ve vývodech zmateční stížnosti podnětu, by se uchýlil od právního názoru, vysloveného v rozhodnutí čis. 1891 sb. n. s. v ten rozum, že elektrický proud (elektrická energie) věcí movitou ve smyslu trestního zákona není. Skutkovou podstatu zločinu podvodu neshledal nalézací soud v jednání obžalovaného podle rozsudkových důvodů proto, že jednak nelze prý v jednání tom spatřovati nic lstivého ani uvedení v omyl nebo lstivé využívání omylu nebo nevědomosti jiného, jednak nelze z jednání toho dovoditi ani poškozovací úmysl obžalovaného. Zmateční stížnosti bylo by sice přisvědčiti, pokud namítá, že se prv uvedený závěr rozsudkový zakládá na omylu, jímž míněn je zřejmě a to právem omyl rázu právního. Zbývá však onen další závěr, jehož ryze skutková povaha dochází v rozsudkových důvodech ještě určitějšího výrazu, praví-li se v nich dále, že nalézací soud nenabyl přesvědčení o poškozovacím úmyslu obžalovaného. Pochybnosti, jež vyslovuje zmateční stížnost o správnosti těchto závěrů, jeví se arci tím důvodnějšími, když i nalézací soud dospěl podle rozsudkových důvodů k přesvědčení, že obžalovaný jednal v úmyslu zjištěném, jímž míněn jest vzhledem k předchozím úvahám patrně jeho úmysl, obohatiti se bez vědomí a bez svolení výrobce (Elektrotechnického svazu československého v K.) bezplatnou dodávkou proudu, neboli jeho úmysl zlodějský ve smyslu § 171 tr. zák. Že by však nalézací soud byl řešil otázku poškozovacího úmyslu obžalovaného podle § 197 tr. zák. způsobem právně mylným, důvodně vytýkati nelze. Není tomu tak zejména, pokud se v rozhodovacích důvodech praví, že onen rozsudkem zjištěný zjištěný úmysl obžalovaného nelze stotožňovati s úmyslem poškozovacím po rozumu § 197 tr. zák., neboť ani podle judikatury zrušovacího soudu nekryje se tento úmysl nutně s úmyslem nabýti majetkového prospěchu, třebaže z něho nepřímou na jevo vycházeti může. Státní zastupitelství opomenulo však napadati řečené rozsudkové závěry po stránce skutkové a vývody zmateční stížnosti, dovolávající se jedině důvodu zmatečnosti hmotněprávní podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., nepřicházejí v úvahu ani jako věcné uplatňování řečeného důvodu zmatku

formálního, nejsouce svojí podstatou ničím jiným než podle §§ 258, 288 čís. 3 tr. ř. nepřipustným brojením proti soudcovskému přesvědčení. Bylo ji proto zavrhnouti jednak jako bezpodstatnou, jednak jako po zákonu neprovedenou.

Čís. 3264.

Hajný požívá ochrany § 68 tr. zák. i když mimo hranice svého dozorčího obvodu zadržuje a zjišťuje osoby, které přistihl s puškami, máje důvodně za to, že jsou totožnými s pytláky, jejichž stopy objevil a jejichž výstřely slyšel.

Skutková podstata zločinu vydírání podle § 98 b) tr. zák. nepředpokládá ani způsobilost vyhrůžky, vzbuditi v tom, jemuž hrozeno, strach a nepokoj, ani, by tento účinek u ohroženého skutečně nastal; nezáleží ani na tom, zda ohrožená osoba chápe vyhrůžku jako vydírání, ani na tom, zda je vyhrůžka té síly, by bylo vynuceno jisté konání neb opomenutí.

Pojem vydírání jest již naplněn způsobilostí vyhrůžky vzbuditi důvodnou obavu a jejím účelem, vynutiti protiprávně nějaké konání, opomenutí nebo snášení.

(Rozh. ze dne 21. září 1928, Zm II 199/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 24. ledna 1928, pokud jím byl obžalovaný František F. uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a § 98 b), a pokud jím byli obžalovaní Josef S. a Jiří Sm. uznáni vinnými zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaných Josefa S-y a Jiřího Sm-y napadá v části, která byla odkázána do veřejného roku, výrok nalézacího soudu o zločinu § 81 tr. zák., uplatňujíc číselně důvody zmatečnosti podle bodů 5 a 9 písm. a) § 281 tr. ř. Zmatek čís. 5, který se vztahuje výhradně k výroku o skutečnostech a má ve výtce rozporu se spisy na zřeteli jediné pouhé reprodukce výsledků hlavního přelíčení, stížnost vůbec nedoličuje. Namítá sice neúplnost, nejasnost a vnitřní rozpor rozsudku, jakož i jeho rozpor se spisy, avšak netvrdí, tím méně dokazuje, že rozsudek opomíjí některý výsledek hlavního přelíčení, anebo že zůstává pochybnosti, zda vzal soud některou skutečnost za prokázanu čili nic, anebo zda zjišťuje některou skutečnost a opak její, a vytýká rozpor se spisy jediné právní úvaze, že stráží jest dovoleno při stíhání